

JVNTA DE MVSEVS

BVTLLETÍ

DELS

MVSEVS D'ART DE BARCELONA

VOLUM I

JULIOL, 1931

NÚMERO 2

Plat català en vidre esmaltat, del segle XVI, adquirit recentment per la Junta de Museus

JUNTA DE MUSEUS DE BARCELONA

PLAÇA D'ARMES DEL PARC DE LA CIUTADELLA : TELÈFON 13879

HORARI DELS MUSEUS

Museu de la Ciutadella. — Arqueologia i art medieval i modern. Parc de la Ciutadella.

Museu de Belles Arts. — Art contemporani. Palau de Belles Arts, Passeig de Pujades.

Durant el mes d'agost, tots els dies, inclús els diumenges, de deu a una del matí i de tres a sis de la tarda, excepte els diïlluns, destinats a festa del personal.

HORARI DE LA BIBLIOTECA

(Parc de la Ciutadella)

Dies feiners, de deu a una del matí, a excepció dels diïlluns. Si aquest coincideix amb una festa, el tancament es traspassa al dia hàbil immediat.

PUBLICACIONS

Catálogo del Museo de Bellas Artes de Barcelona, 1906.

Museos Artísticos Municipales : Catálogo de la Sección de Tejidos, Bordados y Encajes, 1906.

CABOT, Emili; RODRÍGUEZ CODOLÀ, Manuel, i MARTORELL, Jerònim, *La col·lecció Pascó : Dictamen*, 1913.

Museus d'Art i Arqueologia de Barcelona : Guia sumària, 1913.

Relación de los ejemplares arqueológicos y artísticoindustriales que constituyen la colección cedida a perpetuidad por don Enrique Batlló y Batlló, 1914.

Les adquisicions del Museu d'Art i d'Arqueologia de Barcelona, en MCMXVIII, 1919.

FOLCH I TORRES, Joaquim, *L'alba de l'abat Biure*, Barcelona, 1920.

— *Adquisicions del Museu de Barcelona*, Barcelona, 1920.

GUDIOL I CUNILL, Mossèn Josep, *Les creus d'argenteria a Catalunya*, Barcelona, 1920.

Memòria de l'exercici 1920-1921, 1921.

FOLCH I TORRES, Joaquim, *Notícia sobre la ceràmica de Paterna*, 1921.

Memòria succinta de la tasca acomplerta per la Junta de Museus de Barcelona en el trienni MCMXIX-MCMXXII, 1922.

Museu de la Ciutadella : Exhibició de mobles i atuells de la Casa Antiga a Catalunya, a l'Exposició Internacional del Moble i Decoració d'interiors, 1923.

GUASCH Y HOMS, Francisco, i BATLLE AMETLLÓ, Esteban, *Catálogo del Museo de Arte Contemporáneo*, 1926.

FOLCH Y TORRES, Joaquín, *Museo de la Ciudadela : Catálogo de la Sección de Arte románico*, 1926.

Biblioteca de los Museos de Arte y Arqueologia : Tablas clasificadoras del Catálogo sistemático, 1928.

Museo de Arte Decorativo y Arqueológico : Guía-Catálogo, 1930.

BUTLLETÍ DELS MUSEUS D'ART DE BARCELONA

Es publica cada mes.

Redacció i administració : Pavelló de la Junta, Plaça d'Armes del Parc de la Ciutadella.

Director : Joaquim Folch i Torres.

Secretari de Redacció : P. Bohigas Taragó.

Preus : Subscripció : 24 pessetes l'any. Número solt : 2 pessetes. Número endarrerit : 3 pessetes.

LES DARRERES ADQUISICIONS DEL MUSEU DE LA CIUTADELLA

FRUITERA DE VIDRE ESMALTAT. — En sessió de la Junta del dia 27 de març de l'any corrent, fou acordada l'adquisició de la fruitera de vidre esmaltat que el senyor Gaspar Homar, de Barcelona, oferia en venda.

Posseint el Museu la sèrie de peces de vidre català esmaltat que constitueix el nucli central de la Col·lecció Cabot, llegada a la Junta, era un deure no deixar escapar l'oportunitat d'adquirir aquest exemplar que la completa, oi més donada la raresa d'aquesta espècie de vidres, que semblaven definitivament exhaurits.

L'obra procedeix de Mallorca i fou trobada, junt amb plats ceràmics de poca importància, decorant els murs d'una casa senyorial de l'illa.

Del seu dibuix bellíssim en dóna perfecta idea la reproducció que va en el frontal d'aquest nombre del nostre BUTLLETÍ. Els

colors són, com en les altres peces similars catalanes, el blanc i tocs de blau per les figures, gratades en la pasta de l'esmalt les línies del dibuix, i blancs són també els ocells que sota la franja terminal delimiten la composició central radiada. El tema del centre és en colors roig, groc i blau, des del qual surten fullatges en verd i groc. Una orla terminal encercla la composició. Els seus colors són el verd, el groc, el blau i el roig.

L'exemplar no és complet, bé que ho és totalment en la seva part decorada, que és la més important. Es tracta d'una fruitera, que tenia un peu de poca altura unit al plat per un nus esfèric aplanat. Manca el peu trencat en el punt d'unió amb el nus, que es conserva.

Totes les característiques del dibuix i la comparança amb altres peces de la Col·lecció Cabot i altres fora d'ella, permeten de datar aquest exemplar al segle XVI.

Amida 23 centímetres de diàmetre, i és un dels plats més grans dels que hi ha coneguts fins ara.

Escenes del «Quo Vadis?...» i de «La presó de sant Pere». Retaule de Castellfullit de Riubregós.

RETAULE DE CASTELLFULLIT DE RIUBREGÓS. — Procedeix de l'església parroquial de Castellfullit de Riubregós, al bisbat de Solsona. Adquirit per la Junta de Museus, al Bisbat, el 19 de gener de 1931.

de sant Pere, en la inferior immediata, l'escena del «Quo-Vadis?» i la presó de sant Pere. En la de baix, el martiri de sant Pere. Les taules de la part esquerra són dedicades a la llegenda de sant Andreu.

Taula central del retaule de Castellfullit de Riubregós, adquirit recentment per la Junta de Museus

Iconografia. — A la taula central són figurades les imatges de sant Pere i sant Andreu, titulars de l'altar. En la part superior del cos central, la representació de la Crucifixió, com era de consuetud el posar-la en aquest lloc culminant de la composició dels retaules. En els cossos laterals, les taules de la part dreta són dedicades a la llegenda de sant Pere. En la superior, la negació

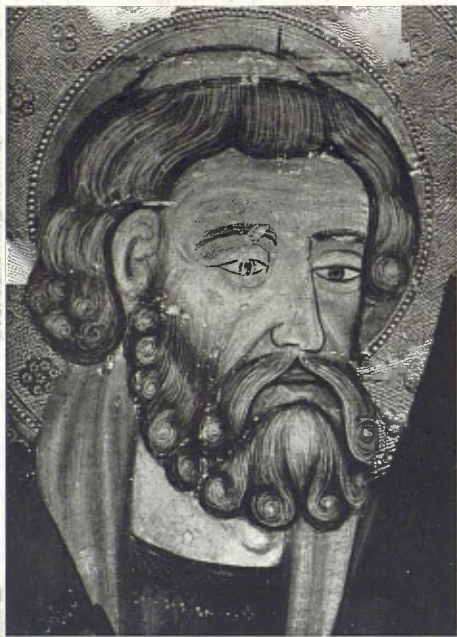
En la taula superior és representada l'escena en què el Crist des de la ribera cridà sant Andreu i el seu germà Simó, que estaven pescant en una barca, per a fer-los «pescadors d'homes». La taula inferior immediata representa el martiri de sant Andreu a la Creu, i en la de la part baixa, la temptació del dimoni, habillat en forma de dona formosa, a un bisbe devot de sant Andreu; temptació

Conjunt del retaule de Castellfollit de Riubregós, adquirit recentment per la Junta de Museus

de la qual sant Andreu lliurà el prelat, trucant a la porta de la casa episcopal, vestit de pelegrí.* En la predel·la presideix el cos de Jesucrist, entre la Verge i sant Joan. A més hi ha santa Tecla, santa Càterina, un sant bisbe i sant Joan Baptista.

Cronologia. — L'època de la taula, deduïble dels detalls que dona la indumentària, cal fixar-la a la fi de la primera meitat del

Detall de la testa de sant Pere, del retaule de Castellfollit de Riubregós

segle XV, data que corrobora la filiació artística i estil d'aquella.

Filiació artística. — La taula correspon, pel seu estil, al grup format entorn l'escola dels Serra, pintors que donaren el to i el caràcter a gran part de la producció pictòrica catalana de la primera meitat de la quinzena centúria. Obra d'un mestre de segona categoria, mostra caràcters de rusticitat accentuats, seguint moltes de les fórmules de dibuix i de decoració emprades pels mestres Serra, al·ludits abans.

J. F. T.

* Per la interpretació iconogràfica, Vorgine, *Llegenda Daureda*.

MUSEU D'ART CONTEMPORANI

DONATIUS I ADQUISICIONS

1931

Cap variació havia sofert el Museu d'Art Contemporani als començaments d'aquest any fins a arribar al mes de maig.

Els trasbals en tots els ordres produït pel canvi de Règim a Espanya ocorregut el 14 d'abril amb l'adveniment de la República, afectà també el nostre Museu amb l'entrada de diverses obres d'art de més o menys valor artístic, totes elles retrats dels ex-reis i personatges oficials en temps de la monarquia.

Les autoritats locals vetllant, amb molt bon sentit, per la conservació de les obres d'art, que entre aquelles, representatives del Règim derrocat, pogués haver-hi, les lliuraren com a dipòsit al Museu de la Ciutat, per l'interès artístic o històric que puguin tenir en l'avenir. Així, el dia 6 de maig, per ordre de l'excel·lentíssim senyor Alcalde, es reberen al Palau de Belles Arts les següents obres:

Un bust en bronze, retrat de M. Primo de Rivera, original de Peresejo.

Un bust en marbre, retrat d'Alfons XIII, original de Vicens Navarro.

Un retrat, a l'oli, de mig cos, de Maria Cristina, obra de Ramon Borrell.

Un retrat, a l'oli, de mig cos, d'Alfons XII, obra del mateix pintor.

Un altre, també d'Alfons XII, vestit de l'ordre de Calatrava, obra del mateix artista.

Un altre retrat en bust, d'Alfons XIII, obra del pintor J. Pizà.

Un retrat de mig cos, ovalat, d'Alfons XIII, obra del pintor Feliu Mestres, i un altre, també de mig cos, i ovalat, de Victòria Eugènia, obra del mateix pintor.

Un retrat de cos enter, grandària natural, de Victòria Eugènia, obra del malaguanyat artista Ricard Canals, i un altre, també de cos enter, sobre fusta, d'Alfons XIII, obra del pintor R. Viladrich.

Així mateix, foren enviats al Museu en qualitat de dipòsit, i procedents de l'edifici del Govern civil de la província: Un retrat, a l'oli, grandària natural, probablement d'una princesa de la família de Carles IV, i un retrat, a l'oli, grandària natural, d'Alfons XIII, vestit de l'ordre de Calatrava, signat per Juli Borrell; un altre retrat, de cos enter, amb vestit de capità general, d'Alfons XII, signat per l'artista A. Caba, en 1876, i un altre, també d'Alfons XII,

vestit de frac, i signat igualment per Caba, en 1877.

En arribar el mes de maig, s'havia tancat l'Exposició de les obres del Concurs organitzat pel Cercle Artístic «Barcelona vista pels seus artistes» i la Junta de Museus disposà que les obres per ella adquirides passessin al Museu d'Art Contemporani. Aquestes són: «Tapineria i Corríbia», quadre a l'oli, original del pintor Olaguer Junyent, que obtingué el premi de l'excel·lentíssim Ajuntament; «Paral·lel», quadre a l'oli, original del pintor J. Bosch Roger, que obtingué el premi Francesc Cambó, i «Rambla de Canaletes», quadre a l'oli, original de Rafael Llimona.

Per disposició del senyor Alcalde, a proposta del Tinent d'Alcalde President de la Comissió de Cultura senyor Casanovas, foren traslladades al Museu les obres adquirides a l'Exposició Internacional de pintura, escultura, dibuix i gravat de l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929. Ingressaren a primers de juny de l'any que corre, al Palau de Belles Arts, i són les següents:

Pintura a l'oli (Secció espanyola):

- De Gutiérrez Solana, «Las Coristas».
- D'Olaguer Junyent, «Corpus».
- D'Evarist Valle, «Les Avies».
- De Josep Aguiar, «Dones del Sud».
- De González Sòria, «Camp asturià».
- De Francesc Llop, «Fred a Farena».
- De Llorenç Diaz, «Montrove».
- De Verdugo Landi, «La ria de Bilbao».
- De Juli Moisès, «Eva».
- De Joaquim Mir, «Paisatge».
- De J. Vidal i Quadras, «La prova».
- De Sòria-Aeldo, «Torero de Lavapiés».
- De Laureà Barrau, «L'Aiguadera».
- De S. Tuset i Tuset, «Hores de treball».
- De Pere Casas i Abarca, «Ingrat».
- De Rafael Forns, «Old Palace Yard».
- De Pons Arnau, «Inquietut».
- De F. Labarta i Planas, «La plana».
- D'A. Cabanyes, «Mal temps».
- De Domènec Carles, «Bodegó roig-verd».
- De Ll. Martí i Gras, «Retrat».
- De Genís Capdevila, «Primavera».
- De F. Muñoz i Losada, «Mogrovejo».
- De Marisa Roesset, «Repòs».
- De Martí Bielsa i Durban, «Pescadors de Calafell».
- De A. Garcia i Carrió, «L'antiquària».
- D'Ernest Santasusagna, «Hipòlita i Del·fina».
- De J. Martí i Garcés, «Interior isabelí».
- De B. Puig i Perucho, «Poble».

Enric Casanovas. «Bust de dona» (marbre)

- De Denis Baixeras, «Preparatius de pesca».
- De V. Borràs i Abella, «Noia jove».
- D'Elíseu Meifrèn, «L'hort d'en Rahola».

Ferran Callicó. «Gindra»

De Ferran Viscat, «Nu rosa».
 D'Enric Galwey, «Comarca del Vallès».
 De M. Farré i Albages, «Barcelona anti-
 ga». (Aquarel·la.)
 De Josep Morell, «Retrat en roig».
 De J. Moreno Carbonero, «Santiago de
 Compostela».
 De Joaquim Mombrú i Ferrer, «Dia
 d'estiu».

De Carles Reis, «Les molineras».
 D'Antoni Carte, «La processó».
 D'I. Buisseret, «Al bany».
 D'Adolf Fenyès, «Núvols de primavera».
 De N. Simon, «Paisatge de Noruega».
Aquarel·les, dibuixos i gravats (Secció espa-
 nyola):
 De F. Cidon i Navarro, «Testa» (Sanguina).

Francesc Labarta. «La plana»

De Joan Vila Puig, «Paisatge de Santiga».
 D'Agapit Casas i Abarca, «Jardí de Sant
 Gervasi».
 De Feliu Elias, «La Galeria».
 De Josep M.ª Xiró, «Victòria de Samo-
 tràcia».
 De Lluís Muntaner, «Retrat».
 De Ferran Callicó, «Gindra».
 De F. Sainz de la Maza, «Violinista».
 De J. Mensa i Salas, «Bodegó».
 De Manuel Humbert, «Natura morta».
 De Rafael M. Padilla, «Port de Màlaga».
 De J. Pascual, «Barranc de Morató».
 De Segon Matilla, «Flors».

Pintura a l'oli (Secció estrangera):

De Domenico de Bernardi, «Vecchia Fer-
 riera».
 De Csanky-Dénes, «Camí fangós».

De Rafael Estrany, «La Catedral de Bar-
 celona».
 De Pere Inglada, «Cavalls i conills».
 De R. Calsina i Baró, «El mort».
 E. Bràñez de Hoyos, «Evocació de Bruges».
 De R. Opisso i Sala, «Fira de Montmartre».
 De F. Esteve i Botey, «Barqués al port».
 De J. Rénau i Beger, «Dones».
 De J. Gutiérrez i Hernández (set xilo-
 grafies).
 De J. Pedro i Gil, «Pont de Sant Martí».
 D'Emili Tersol i Artigas, «Preparant el
 sant Antoni».
 D'Antoni Ollé i Pinell, «Il·lustracions per
 a les obres de Góngora». Xilografia.
 De Cristófor Ricart i Nin, «Una caceria
 al Montseny». Xilografia.
 D'Alsina Amils, «Cerdanya francesa».
 De Castro Gil, «Molins de Bèlgica».

Josep Clarà. «Repòs» (marbre)
Premi d'Honor a l'Exposició Nacional de Belles Arts de 1929, celebrada a Montjuïc

Elíseu Meifrén. «L'horta d'en Rahola»

Gravats i dibuixos estrangers:

De Bruniker, «Catedral d'Amberès» (aiguafort).

De Bruniker, «Mercat de fruites-Gand» (aiguafort).

De Bruniker, «Catedral-Gand» (aiguafort).

D'A. Ubanobil, «Paisatge de Sèrbia», (dibuix).

Escultura (Secció espanyola):

D'Isaac Díez-Ibáñez, «Aures-Aure» (grup en guix).

De Soriano Montagut, «El petó» (bronze).

De Manuel Martí, «Nu» (fusta).

De Joan Adsuara, «La carga» (fusta).

De J. Borrell i Nicolau, «Home jove» (bronze).

De Josep Tenas, «Composició» (relleu bronze).

D'Enric Clarassó, «Almogàver» (guix). Donatiu de l'autor.

De Joan Cristòbal, «Maja» (bronze).

De Josep Clarà, «Repòs» (marbre).

D'A. Ballester, «En Terrèmoto». Retrat (marbre).

D'Emilià Barral, «Retrat de Pau Iglésias» (pedra).

D'Orduña Lapuente, «Testa de Navarres» (de bronze).

De Carles Ridaura, «Cap d'home» (bronze).

De Josep Dunyach, «Noia de l'Empordà» (marbre).

D'Enric Clarassó, «La néta» (marbre).

D'Enric Casanovas, «Bust de dona» (marbre).

De C. Mimó i Blasco, «Mater amabilis» (marbre).

De Manuel Laviada, «Diana» (bronze).

Escultura (Secció estrangera):

De G. Minné, «Figura per a una font» (bronze).

D'Emmanuel Vidowic, «Betlem» (relleu pedra).

D'Adolf Wildt, «Il crociato» (bronze).

De Giovanni Prini, «L'idoletto di casa» (bronze).

De Petri Lajos, «El corredor» (bronze).

Aquesta importantíssima entrada d'obres al Museu d'Art Contemporani, tanca el mes de juny de 1931.

Cal pensar que la incapacitat de l'edifici del Palau de Belles Arts fa gairebé impossible l'instal·lar dignament les obres d'art que acabem de descriure.

ESTEVE BATLLE

Conservador del Museu d'Art Contemporani

SANTIAGO RUSIÑOL

Santiago Rusiñol i Prats va néixer a la casa nombre 37 del carrer de la Princesa d'aquesta ciutat, el dia 25 de febrer de l'any 1861.

Durant la seva juvenesa va treballar al despatx de la fàbrica de filats i teixits del seu avi patern, instal·lat a la mateixa casa.

En fer-se gran es va anar despertant la seva afició artística. L'autoritat familiar, dominada per l'ambient d'aquella època a Barcelona, i per la desconsideració social que hi tenien els artistes, s'oposà resoltament a la neixent vocació de Rusiñol. El futur artista, lluitant heroicament contra aqueixa tirania, aconseguí d'anar a les classes de nit de Tomàs Moragues; prendre part en un concurs d'arts decoratives que el Fomento del Trabajo Nacional va convocar l'any 1882, amb una col·lecció de dibuixos de ferros forjats catalans; i fundar amb d'altres aficionats el Centre d'Aquarel·listes, el qual va celebrar, l'any 1884, una exposició a la que va concórrer Rusiñol amb Cases i Clarassó. Aquesta fou la primera de les exposicions anyals que des d'aleshores varen seguir fent els tres amics.

Per fi, mort el seu avi, l'artista es va dedicar de ple i seriosament a les seves aficions, començant a l'edat de vint-i-set anys, per traslladar-se a París. Allí va viure, amb petits intervals, per espai de set anys amb els seus amics Clarassó, Cases, Canudes, Utrillo, Jordà, Uranga, Ferran, Mani i Zuloaga, que més tard havien d'ésser, com ell mateix, personalitats fortament destacades en el món de l'art i de la crítica. Durant aquest temps va perfeccionar el seu art profundament. Acudia a una acadèmia de l'Avinguda Clichy, a la que hi havia de professors Gervex, Chartran, Carrière i Puvis de Chavannes. Però, a més, aquesta estada a la capital francesa el saturà pregonament dels grans corrents de la pintura d'aquells dies i de l'esperit i la vàlua dels grans mestres instal·lats al Louvre. L'obra d'aquesta època acusa les dues influències, per bé que hi predomina la de l'impressionisme aleshores en boga.

Són també d'aquest temps les seves primeres produccions literàries. Des de París va escriure a *La Vanguardia* una sèrie d'articles que després es varen aplegar en dos volums titulats *Desde el molino* i *Impresiones de arte*. S'hi reflecta la vida dels artistes de París en aquells temps, i hi apunta ja l'escriptor sentimental i a la vegada satíric que adquirirà més tard plena personalitat.

La pintura de Rusiñol va orientar-se definitivament davant la bellesa dels admirables jardins de Granada, que varen sorprendre l'artista en un dels viatges que de tant en tant anava fent a diversos punts d'Espanya des de París. A les primeres teles de la històrica ciutat andalusa en seguiren d'altres del mateix tema. Amb elles va fer una exposició a la sala Bius de París. I des d'aleshores va seguir per aquest camí, sempre triomfant, l'obra personalíssima de l'insigne artista. Els jardins del Generalife, d'Aranjuez, de Girona, de Mallorca, de Granada i de molts d'altres llocs d'Espanya, han quedat immortalitzats en la llarga sèrie de les seves produccions.

Evidentment, els quadres de Rusiñol acusen, abans de tot, una personalitat literària amb un accent poètic profunde. Demostren, a més, la subjecció d'una tècnica a un sentiment. Tenen, per últim, el gran valor de constituir una forta reacció contra els corrents que hi havia a casa nostra, d'un academicisme esgotat, quan ell va marxar a París.

Amb les seves obres ha concorregut a diverses exposicions nacionals i estrangeres. En les d'Espanya dels anys 1908 i 1912 va

Santiago Rusiñol amb la seva esposa i la seva filla
Darrer retrat de l'artista a Aranjuez

tenir la primera medalla; semblants recompenses va aconseguir a les exposicions de Barcelona, de París i de Xicagó, ultra els èxits assenyaladíssims de les de Roma, Venècia i Buenos Aires. Hi ha obres seves, entre d'altres, en el Museu del Luxemburg de París i en el d'Art Contemporani de Barcelona. El Govern francès el nomenà cavaller de la Legió d'Honor.

festacions artístiques i literàries, un centre acollidor de tots els intel·lectuals de l'època. En el seu mateix local o en altre de la vila, quan aquell resultava insuficient, es varen celebrar festes memorables. Totes elles tenien el to del modernisme que aleshores acaparava les preferències dels escriptors i els artistes joves. Allí es va celebrar la

«Cuina del Moulin de la Gallette» (Montmartre)
Una de les obres de Rusiñol de l'època parisenca. — Museu d'Art Contemporani.

Cal remarcar la tasca benemèrita de Rusiñol com a col·leccionista d'obres d'art antic. La seva afició li venia de quan va començar a buscar models per als dibuixos presentats al concurs del Fomento. Va procurar adquirir-los, i formà una primera col·lecció que de moment va quedar guardada al taller que tenia amb Clarassó al carrer de Muntaner. A aquestes primeres peces se'n varen anar afegint d'altres de tota mena i de distintes èpoques.

L'any 1892 va adquirir, a Sitges, dues modestes cases de pescadors que hi havia tocant a la platja. Les modificà i les habilità per estatge d'aquestes col·leccions. Amb elles quedà format el Museu conegut per Cau Ferrat, que en morir ha llegat a l'Ajuntament de Sitges, perquè el converteixi en museu públic.

El Cau Ferrat va ésser en els seus primers anys un veritable fogar d'activitats i mani-

primera representació en català de *La intrusa*, de Maeterlink; es va estrenar *La jada*, de Massó i Torrents, amb música de Morera, primera òpera que s'ha fet en català; es varen donar unes famoses representacions teatrals de la companyia que havia organitzat Ignasi Iglésies; hi varen tenir lloc uns dels Jocs Florals més memorables de Catalunya, i, per últim, hi va ballar, en una plataforma sostinguda sobre el mar, amb presentació escènica fantasmagòrica, la cèlebre Loie Fuller, la ballarina que aleshores feia furor a tot el món amb la famosa dansa de la «serpentina». La vida i la irradiació del Cau Ferrat va promoure l'erecció del monument del Greco que hi ha Sitges, fet per subscripció popular i motivat per l'existència de dues obres del famós pintor en el museu de Rusiñol.

Anotem, per últim, la seva activitat li-

terària, iniciada en els treballs publicats a *La Vanguardia*, de què abans hem parlat. Va seguir a aquesta col·laboració la que aportà a *L'Avenç*, en català. Els articles publicats en aqueixa revista, una de les que més influí en aquell període de la nostra renaixença, formaren els llibres *Anant pel món*, *Oracions* i *Fulls de la vida*, apareguts

tor dramàtic i un dels més importants que es registren en la història del teatre català.

El dia 14 de juny darrer va morir sobtadament a Aranjuez. La nova va produir la natural impressió a tot Espanya. El cadàver fou acollit a Madrid, al Círcol de Belles Arts, i després traslladat a Barcelona, on el varen rebre les autoritats i totes les represen-

JARDÍ D'ARANJUEZ

La darrera obra de Santiago Rusiñol, a la qual manca la signatura

als anys 1896, 1897 i 1898. Més tard va publicar altres llibres, entre els quals adquireixen relleu especial *L'auca del senyor Esteve* i *El català de la «Mancha»*. L'any 1890 va estrenar la seva primera obra teatral: el monòleg *L'home de l'orga*, que va recitar el famós actor Lleó Fontova. Una altra manifestació interessant de la seva producció dramàtica fou *L'alegria que passa*, amb música del mestre Morera, estrenada el mateix any, en la sessió inaugural del Teatre Intim, que havia fundat Adrià Gual. A aquestes primeres obres en varen seguir moltes d'altres, acollides, gairebé sense excepció, amb gran èxit. Cal assenyalar molt especialment l'escenificació de la novel·la *L'auca del senyor Esteve*, estrenada al Teatre Victòria de Barcelona, el dia 12 de maig de l'any 1917. Va ésser l'èxit més gran de Rusiñol com a au-

tacions intel·lectuals. Aquí fou dipositat a la Casa de l'Ajuntament i exposat al públic. L'enterrament, efectuat el dia 16, va ésser una gran manifestació.

La Junta de Museus, que s'honorava a tenir-lo per vocal designat, primer, per la Diputació de Barcelona i, després, per la Generalitat de Catalunya, va prendre part a aquesta general manifestació de dol; trameté un telegrama de condol a la família; acudí, per mitjà d'una representació, a rebre el cadàver a l'estació; sospengué per cinc minuts la seva sessió del dia 15, en la qual l'alcalde senyor Aiguader va pronunciar un sentit elogi del gran artista; diposità una corona sobre la seva tomba; i acudí, en corporació, a l'acte de l'enterrament.

P. BOHIGAS TARRAGÓ

FRAGMENTS D'UN ENTEIXINAT DE PERATALLADA

Donatiu de l'actual senyor Baró de Cruïlles, posseïm, des de fa poc, al nostre Museu de la Ciutadella, fragments d'un enteixinat, el complement del qual encara existeix al Castell de Peratallada en la vila d'aquest nom, situada a l'Empordà i a la conca del riu Adaró, distant de La Bisbal uns 6 quilòmetres, i de Girona, 33; vila fortament amurallada, amb valls tallades en la roca (circumstància que li dona el nom de Peratallada; abans Petratalhada o Petracissa),

Tauleta d'un dels entrecaps de vigues de l'enteixinat de Peratallada.—Donatiu del senyor Baró de Cruïlles.

Tauleta d'un dels entrecaps de vigues de l'enteixinat de Peratallada.—Donatiu del senyor Baró de Cruïlles.

i que ens permet, per les seves amuntegades construccions, de tenir una idea de com anava desplegant-se al llarg del temps, a Catalunya, un domini senyorial.

A l'Arxiu de la Corona d'Aragó es troben documents en els quals consta el nom dels Petratalhada des de 1054. Fou a darreries del segle XIII que una Petratalhada, Guillerma, es casava amb Gilabert de Cruïlles, i des d'aleshores passaren a ésser els Cruïlles senyors del Castell de Peratallada, com ho

Ménsules de Penteixinat de Peratallada. — Donades al Museu pel senyor Baró de Cruïlles.

Ménsules de l'enteixinat de Peratallada. — Donades al Museu pel senyor Baró de Cruïlles.

eren ja dels de Cruïlles, Bagur i Calonge. Gilabert de Cruïlles va prendre una part principalíssima en els fets cabdals de Pere el Gran, qui el nomenà ambaixador a Navarra en 1273, prop del Comte de Foix en 1277, a París en 1278 i, per fi, marmessor testamentari.

El nucli constructiu elemental de Peratallada, en un principi obra només militar, fou la gran torre que aixeca la seva imponent massa, voltada de muralles i de valls, com a darrer refugi de defensa. Un xic més tard

es veuen en l'enteixinat, precisar en quin any del segle XIV va ésser construït. F. Bofarull Sans, per altra banda, en la seva monografia sobre Gilabert de Cruïlles, transcriu un «inventari dels bens mobles del Castell de Peratallada a darreries del segle XIV» (27 de novembre, segons una nota manuscrita en l'exemplar que havem llegit), i en aquest inventari es parla d'una *Camera nova pintada*, que més aviat seria aquella a la qual ja ens hem referit, que no pas una altra versemblantment més antiga, per formar part del

Fragment d'una de les mènsules de l'enteixinat de Peratallada, on en la part invisible, s'ha trobat un dibuix o estudi per a una altra decoració. — Donatiu del senyor Baró de Cruïlles al Museu de la Ciutadella.

segurament es construïa la sala senyorial, lloc de recepcions i assemblees, segons el pla seguit en els castells feudals de Catalunya als segles XII i XIII.

Les dues construccions més antigues foren enllaçades i ampliades, mitjançant altres dependències, durant el segle XIV. La manera de viure dels senyors d'aquesta època, no era ja tan austera, car no se sabien instal·lar en les cambres estretes i fosques de la torrassa amb parets molt gruixudes i espitlleres. De mica en mica es formà un gran edifici amb pati annex a la sala d'assemblees.

A una de les moltes dependències afegides al segle XIV, situada quasi a l'extrem septentrional del castell, pertany l'enteixinat que encara es conserva (si conservar-se se'n pot dir del seguit remullament per les goteres que li van descrostant els ornaments pictòrics) en el lloc per a on fou construït, llevat dels importants elements que ara posseïm al Museu.

Una recerca minuciosa en la genealogia dels Cruïlles podria indicar-nos les dates de les unions familiars amb altres cases il·lustres i, auxiliant-nos dels emblemes heràldics que

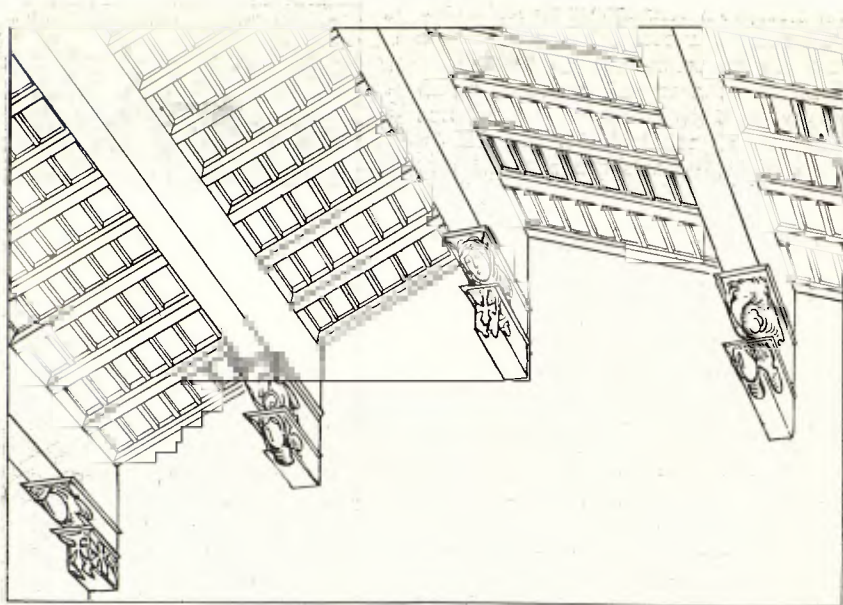
tram de connexió entre la torre i la sala d'assemblees, policromada també en el seu enteixinat que veiérem i copiàrem cosa de quinze anys enrera, però que ara ja no existeix. El sostre de la cambra a la qual es puguin referir les expressades paraules pot ésser, doncs, considerat com a obra de les darreries del segle XIV, puix que el qualificatiu *nova* indica que la seva construcció era recent.

Els elements del nostre enteixinat encaixarien del tot amb els de l'enteixinat existent a Peratallada i es complementen mútuament. Del sostre del castell varen ésser serrats els permòdols, arrancades de la paret les peces paral·lelogràmiques que serveixen per a conservar allí la faixa que decorativament assenyalen les jàceres, i nombroses tauletes de les que per damunt d'elles salven els espais entre cada dues vigues.

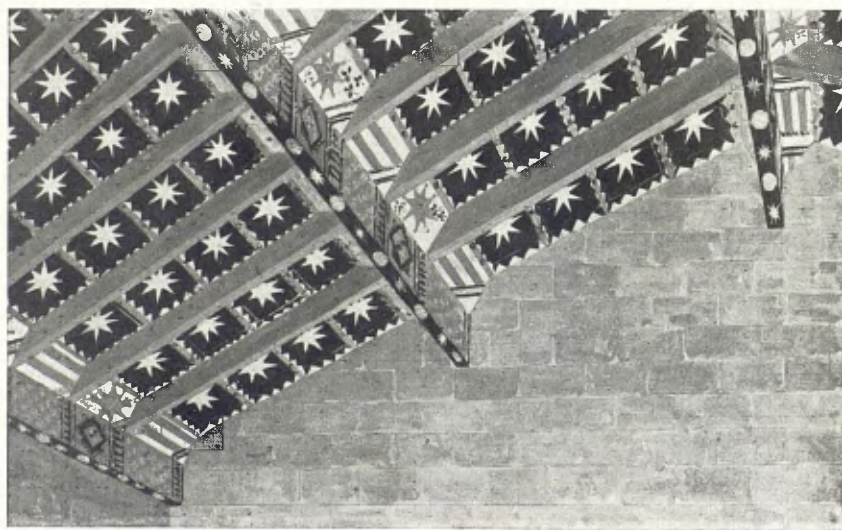
La sala que el sostre protegeix està coberta a dues vessants, les seves dimensions són de 6'65 metres en la direcció de les jàceres per 6'83 en la direcció perpendicular, i l'enteixinat i la coberta vénen sostinguts per cinc jàceres, de les quals només ha estat canviada, per una de desvastada solament,

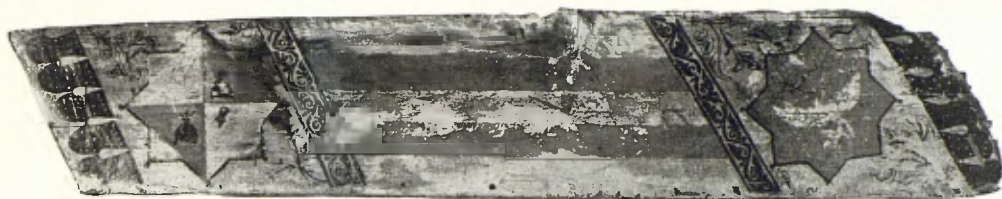
Tauletes d'entrecaps de vigues, de l'enteixinat de Peratallada, portant inscripcions:
«Tu qui vius a — jes cura que» — «A senyor pertany voler aver mercè» — «Cosa es e dura que
morts vas vius sobrant». Donatiu del senyor Baró de Cruilles.

Estructura de l'enteixinat de Peratallada, tal com era, segons els elements donats ara al Museu pel senyor Baró de Cruïlles

Dibuix de l'enteixinat de Peratallada abans de conèixer els elements del mateix, donats al Museu pel senyor Baró de Cruïlles

Taula adossada al mur del capçal de l'enteixinat de Peratallada. — Donatiu del senyor Baró de Cruïlles.

la del carener, puix que les altres quatre són ben escairades i conserven totes elles fragments de la policromia. Damunt aquestes jàceres descansen les vigues amb les esmentades tauletes entre els caps; sobre les vigues vénen les llatres, a escaire, i els espais quadrats que els encreuaments de vigues i llatres originen estan coberts per plafons de fusta amb el resseguir de llistons de secció de triangle rectangle isòsceles amb el catet de la dimensió petita de les llatres. Les jàceres venien sensiblement i decorativament sostingudes per un permòdols de dos pisos amb caps humans i fauna decorativa esculturats, que són les peces importants que de l'enteixinat existeixen quasi totalment al Museu. De les 136 tauletes d'entre els caps de vigues, segons la planta que en la nostra primera visita al Castell de Peratallada vàrem dibuixar, n'existeixen al Museu 69. Com es pot veure, el sostre fou combinat en la forma usual de l'època en els grans castells i palaus senyorials: una estructura de fusta de la més gran simplicitat resta canviada en una obra sumptuosa per una policromia de colors sencers — vermell, negre, potser verd fosc, blanc i grog (aquests dos últims, respectivament, fent l'ofici de l'argent i l'or heràldics) —, sense cap mitjantint.

A les tauletes d'entre els caps de viga hi ha — com en la major part d'enteixinats de l'època — una gran varietat de temes ornamentals: aus prensors aparellades i encara des en unes tauletes o bé úniques i amb el cap girat en altres, arbrets, faixetes entrellaçant-se segons una llei romboidal, i àdhuc,

en tres d'elles, inscripcions en llengua catalana, que són fragments inconnexes de les dites cavalleresques o morals.

D'emblemes heràldics, elements cronològics d'interès — com havem dit — per a datar l'enteixinat, n'hi ha quasi exclusivament en les taules paral·lelogràmiques que varen ésser adossades a les parets frontals de la sala, seguint la faixa decorativa de les jàceres i en aquestes mateixes jàceres. Entre aquests emblemes hi veiem les armes dels Cruïlles formades per creus d'argent en camp de gules i les dels Comtes d'Empúries que ho són per faixes alternes d'or i gules; passant d'emblemes limitats a motius ornamentals de llargs fragments de jàceres i taules capçadores, i expressant sens dubte les relacions familiars o feudals entre els Cruïlles i els Comtes d'Empúries.

Els altres escuts representen: un card d'or en camp de gules, armes dels Folch de Cardona; una alternància de guineus sinople en camp d'argent i monts florissats d'or en camp de gules; i una alternància de lleons rampants d'or en camp de gules i faixes en sinople i gules.

Els plafons quadrats, que tenen vigues i llatres com a emmarcament, són en negre o verd molt fosc amb una estrella de vuit puntes, blanca, al centre.

Seria desitjable que es descompongués l'enteixinat ara en lloc invisible del Castell de Peratallada (car al seu dessota es va construir un sostre lliu) i es refés al nostre Museu, bo i completant-lo amb els elements que ja hi tenim.

JOSEP F. RÀFOLS

Taula adossada al mur del capçal de l'enteixinat de Peratallada. — Donada al Museu pel senyor Baró de Cruïlles.

Mossèn Josep Gudiol, prev., Conservador
del Museu de Vich

MN. JOSEP GUDIOL I CUNILL, PREV.

El dia 12 d'abril va morir a Vich, després d'una llarga malaltia, el que fou eminent historiador de l'art català i arqueòleg, mossèn Josep Gudiol i Cunill, Conservador i ànima del Museu Diocesà de la seva ciutat natal.

En fundar-se el Museu de Vich, per iniciativa del Bisbe Morgades, mossèn Gudiol era un estudiant del Seminari vigatà. El Bisbe Morgades l'adjuntà a les tasques de recopilació d'objectes i ordenació del Museu que naixia, i la vocació de mossèn Gudiol per a les coses de l'arqueologia i de la història artística, es desvetllà en aquella avinentesa i s'inicià, en ésser reconegudes les seves aptituds pel prelat, quan l'envià a cursar estudis superiors i especialitats d'història de l'art i de l'arqueologia, a Roma.

Ja capellà, en 1896, el Bisbe Morgades li confià la Biblioteca Episcopal, i en 1898, el nomenava Conservador del Museu. Des d'aquest temps s'ha desenrotllat la seva producció vastíssima.

Aquesta, pel que afecta a les matèries que són del nostre especial interès, i a part aquelles molt denses del seu ministeri sacerdotal, pot dividir-se en tres grups.

I. El de recopilador d'objectes d'art per a la formació del Museu del seu càrrec.

II. El de recercador en els arxius de dades i documents per a la nostra història artística.

III. El d'historiador de l'art català en tots els seus aspectes.

Quant a les activitats del grup primer, el Museu Diocesà de Vich respon d'elles. Mossèn Gudiol, continuà l'obra del Museu fundat pel Bisbe Morgades, amb un zel i un amor exemplars. Usant de tots els ressorts de l'autoritat episcopal, va salvar totes les obres artístiques que fora el culte s'haurien perdut pels reconcs i les golfes d'esglésies i convents. Disposant d'escassos mitjans econòmics, feia el miracle d'adquirir encara fora Bisbat, obres d'art útils al complement de les col·leccions del seu Museu, valent-se de diners captats entre aficionats afectuosos de la seva obra, o posant-los-hi ell, quan no hi posava el preu d'un llibre pagat per l'editor amb un retaule o una peça per al Museu vigatà.

Encara exercí damunt totes les esglésies del Bisbat, una funció de control i de defensa de tota la riquesa artística que estava al culte, o que fora d'ell, per circumstàncies diverses havia quedat a poder de les parròquies. Un cercle de respecte que s'havia format entorn d'aquestes obres d'art, les feia segures en els respectius llocs d'origen, de manera que promogudes llur exhibició i estudi, el Museu de Vich, podem dir que tenia com una mena de radiació en algunes esglésies i monestirs del Bisbat, on com a Manresa i a Sant Joan de les Abadesses, trobem reunits, exhibits i estimats, petits nuclis d'obres d'art del més alt interès.

Encara, mossèn Gudiol eixamplà aquestes activitats recercadores, cercant en les estacions arqueològiques de la comarca de Vich, les restes de les civilitzacions antigues. Voltat de deixebles, resseguí tots els indrets on el seu coneixement assenyalava possibilitats i explorà la terra vigatana, aportant dades interessantíssimes i materials preciosos, els reculls de la nostra ciència prehistòrica i de les civilitzacions antigues.

Mossèn Gudiol, amb mitjans econòmics irrisoris, acudí a tots els punts estratègics de captació de les deus de la nostra història artística, i posà el major esforç personal al servei d'un ideal altíssim, sense perdre mai de vista el sentit pràctic, ni descoratjar-se de la manca d'atenció dels uns, ni de la misèria en què li calia fer viure la institució del Museu, que nodrí amb el

seu cor, amb el seu talent i amb l'esforç constant d'una de les voluntats més ben armades de què tinguem exemple a Catalunya.

Quant a les seves activitats de recerca-
dor d'arxius, l'obra de mossèn Gudiol és la
més plena de totes les que puguin oferir a
Catalunya, fins ara, els recercadors de dades
per a la història de l'art nostre. Posà en
aquesta tasca els ressorts de la seva ferma
voluntat, car mossèn Gudiol, com a histo-
riador de l'art, representa una reacció no-
bilíssima contra la història artística que a
casa nostra era usada al temps de la seva
joventesa; ço és, aquella història plena de
vaguetats sentimentals i de prejudicis es-
tètics, tant com de desconeixement de la
realitat històrica. Fou monografista, i so-
vint, monografista eixut, per reacció al «pi-
ferrerisme» romàntic que encara envaïa zones
extenses de la nostra historiografia de l'art.
No escrigué més que allò que el document
li permetia de dir, i això fou sovint, en
perjudici de les seves dots de crític, nodrides
d'una enorme experiència de visió. Fins a
la mort insistí en aquest sentit.

Buidà els arxius vigatans. Recollí, serià,
classificà, publicà i posà a la disposició dels
estudiosos solvents, el seu repertori de no-
tícies documentades sobre l'art de Cata-
lunya en totes llurs diverses manifestacions.
Constituí el primer exemple d'arxiu docu-
mental metòdic de la nostra història artís-
tica, i damunt d'ell recolzà la seva vasta
obra d'historiador de l'art català, tan se-
gura, la qual constitueix avui una pedrera
ordenada d'inapreciable valor.

I anant al tercer aspecte de la seva
obra, que és aquell on agrupem els seus
escrits sobre la història de l'art, ens cal dir
que el seu conjunt presenta un bloc de
treball únic entre nosaltres. A part dels
seus articles, nombrosíssims, en diaris i re-
vistas, que constitueixen tothora petites mo-
nografies rigorosament documentades sobre
temes els més diversos, heus ací una llista
de les seves obres principals, a les quals
manca encara la producció dels darrers anys
de la seva vida:

1. *Nocions d'Arqueologia sagrada catala-
na*, 1902. Obra premiada amb accésit al
premi Martorell de 1902. (Exhaurida.)
2. *L'Ausa romana i el seu temple*, 1907.
Biblioteca d'Autors Vigatans.
3. *Una antiga traducció catalana dels
Quatre Evangelis*, 1910.
4. *Collformich*, 1913.
5. *Resum d'Arqueologia cristiana*, 1916.
Col·lecció Minerva.

6. *El Bisbetó*, 1916. Lectura Popular.
7. *La indumentària litúrgica*, 1918.
8. *El mobiliari litúrgic*, 1920.
9. *Vich i el seu Museu Episcopal*, dues
edicions, 1921-1923. Atracció de Forasters.
10. *Els Trescentistes Catalans*, 1924.
11. *Memòries del Museu Episcopal de
Vich des de l'any 1908 al 1924* (en volum a
part cada any).
12. *Els Primitius* (Pintura romànica da-
munt taula i Pintura mural romànica), 2 vo-
lums. Barcelona, 1929.
13. *Catàleg dels vidres de la col·lecció
Amaller*.
14. *El pintor Lluís Borrassà*. Acadèmia
de Belles Arts de Barcelona.
15. *Les Creus d'Argenteria a Catalunya*.
Barcelona, 1920. Junta de Museus.

En premsa:

*Les monedes vigatanes durant la revolta
de Catalunya contra Felip IV*. Biblioteca
d'Autors Vigatans.

*Catàleg dels manuscrits del Museu Epis-
copal de Vich anteriors al segle XVIII*. En
publicació al *Butlletí de la Biblioteca de Ca-
talunya*.

Les creus monumentals de Catalunya, pu-
blicat al *Butlletí del Centre Excursionista de
Catalunya*, 1916-1924.

*L'Arqueologia litúrgica de la Província
eclesiàstica tarragonina*. Obra premiada en
el concurs Martorell amb 20,000 pessetes,
l'any 1917.

L'altar, sos útils i mobiliari. Volum Con-
grés d'Art Cristià de Roma, any 1913.

*Sant Ignasi de Loyola i el Bisbe Jaume
Cassador*.

Obres inèdites:

*La Missa i els ornaments i útils per a ce-
lebrar-la abans del segle XIV*.

La iconografia mariana a Catalunya. Pre-
miada en els Jocs Florals de Barcelona 1897
o 1898.

El claustre de la Catedral de Vich. Accésit
dels Jocs Florals de Barcelona 1896.

L'orfebreria a Catalunya. Premi de l'Eco-
nòmica d'Amics del País.

*Iconografia de la Immaculada Concepció
a Catalunya*. Premiada en un certamen de
Tortosa.

*Iconografia de la Mare de Déu a Cata-
lunya*. Premi de l'Institut d'Estudis Catalans.

L'esmalleria a Catalunya.

La vidrieria catalana.

La impremta a Vich.

Vich sota la dominació senyorial.

La litúrgia rossellonesa. Memòria presentada a la Junta de Pensions a l'Estranger. Madrid.

L'art constantinià a Catalunya. Memòria presentada al Congrés d'Art Cristià celebrat a Barcelona l'any 1913.

La pintura catalana antiga. Set conferències donades en el Centre Excursionista de Catalunya, curset d'Estudis Universitaris Catalans, any 1910.

Heus ací aquesta bibliografia més eloqüent que tot comentari, per a donar idea de la vasta activitat d'aquest home, que aconseguí el prestigi que dins el món de la història de l'art pertoca als qui realment fan avançar la ciència i aporten amb l'esforç de tota una vida, materials sòlids i decisius, com els que la història de l'art de Catalunya deu a mossèn Josep Gudiol, que e. p. d.

J. F. T.

REPERTORI ICONOGRÀFIC D'ART ESPANYOL

La clara percepció de la funció social que pertoca als Museus, evidenciada mantes vegades pels elements que menen avui els destins de la ciutat, ha determinat suara l'ingrés a la nostra Biblioteca d'aquest copiosíssim recull, sàviament metoditzat, de fotografies de veritable valor artístic, l'existència del qual, més enllà d'un petit nucli d'estudiosos, era quasi del tot desconeguda.

Abans que tot caldrà que parlem breument del seu origen ja llunyà i de la influència que ha exercit més endavant, certament impossible de preveure, en el desenrotllament de la vida de la nostra urbs.

* * *

Durant el període preparatori de l'Exposició Internacional d'Indústries Elèctriques i General Espanyola es projectà la celebració d'una vasta exhibició de tota la riquesa artística d'Espanya. Per a conèixer aquesta, es procedí a confeccionar una mena de catàleg o repertori d'art espanyol, partint dels materials que amb anterioritat havia començat a reunir la Biblioteca del Museu.

Els treballs començaren seguidament, sense ometre esforç ni sacrifici. D'una banda, es confià a personal tècnic plenament capacitat l'organització del servei i la classificació

i seriació dels exemplars, i de l'altra, es trameté un estol de fotògrafs experts a recórrer Espanya, fins als paratges més remots, a la recerca, millor diríem, al descobriment, d'objectes valuosos d'art pretèrit, alguns a hores d'ara desapareguts, sigui pels estralls del temps o per la cobdícia dels homes.

Malgrat haver-se desistit de celebrar el gran certamen a la data assenyalada, per efecte del trasbalsament general ocasionat per la guerra, prosseguí amb algunes intermitències, bé que sense defalliments, la tasca empresa, ja bastant avançada.

La desorientació regnant en els primers temps de la postguerra, que motivà la suspensió quasi total dels treballs preliminars de l'Exposició, no paralitzà, amb tot, els del Repertori, que continuaren amb igual o major intensitat, fins a assolir l'arxivament de la respectable xifra d'una vuitantena de milers de fitxes fotogràfiques.

En acordar-se que l'Exposició se celebrés definitivament l'any 1929, sense més ajornaments, transmutant-la de general espanyola en internacional, l'existència del Repertori va permetre al comitè organitzador la determinació de quins eren els objectes que havien de figurar en l'exhibició del patrimoni artístic d'Espanya, dels quals tenia ja acoblades en els seus fitxaris les corresponents dades tècniques.

El recull fotogràfic que acaba d'ingressar a la Biblioteca fou, doncs, el germen del superb arplec d'exemplars d'art espanyol, aixoplugat al Palau Nacional, que causà l'admiració de propis i estranys. No podia sospitar la gernació que constantment recorria les àmplies sales del palau, que si pogué reunir-se aquell davassall d'obres d'exquísida bellesa que l'extasiava, fou degut, en primer terme, al treball obscur, perseverant i abnegat d'uns especialistes meritíssims, els tècnics d'Art senyors Jerònim Martorell i Macari Golferichs i l'arqueòleg doctor Bosch Gimpera.

Foren també les fitxes del Repertori les que varen servir de base a la construcció del Poble Espanyol, que fou el veritable «clou» de l'Exposició.

* * *

Finida aquesta, devia lògicament el Repertori, una de les seves més preades romanalles, ingressar a la Biblioteca d'art de la ciutat, dins la qual un nexa suau de dependència consentirà l'autonomia indispensable al seu bon funcionament.

Junt amb els seus fitxaris, han ingressat, així mateix, algunes ampliacions fotogràfiques de gran format, un nodrit lot de dibuixos relatius a l'arquitectura civil, religiosa i militar a Catalunya i un gran nombre de clixés, degudament classificats i instal·lats, en relació a l'art espanyol.

La seva instal·lació, que va dur-se a terme en temps d'insòlita prodigalitat, és verament esplèndida.

Les fitxes, de 26 per 21 centímetres, porten adherida la fotografia a l'envers de la cartolina, i al revers consten totes les dades indispensables per a la filiació de l'exemplar reproduït.

La majoria es guarden en vint-i-quatre arxivadors Roneo, de parets metàl·liques, que formen un moble únic, muntat en un suport també metàl·lic. La resta, que ocupa tres-cents deu estoigs, està continguda en quatre armaris, construïts amb aquesta destinació.

Un fitxari auxiliar, format per cèdules de petites dimensions, sense valor gràfic, facilita en gran manera les consultes.

L'estructurament tècnic que presenta el col·loca en el pla dels grans treballs internacionalitzats, mitjançant l'acció coordinada de diferents organismes que conreen la matèixa especialitat. És evident que aquest

sentit de cooperació deixa en un segon terme honorable, però gairebé socialment ineficient, les aportacions fetes per l'activitat individual isolada.

Els exemplars s'agrupen per estils, i en cada un d'aquests es destriren les sèries que comporta. En desdoblar-se més i més les matèries, s'adopten en concepte d'auxiliars, segons sigui llur naturalesa, diferents normes de classificació, basades en els ordres alfabètic, temàtic, topogràfic, cronològic, etc.

* * *

Totes les riqueses d'art, obra del geni espanyol a través dels temps, se us apareixen en suggestiva desfilada, a mesura que van corrent les mans damunt les fitxes fotogràfiques.

Us captiven primerament les manifestacions de l'art autòcton primitiu, tan diversament influenciat, dotat en alguna de les seves branques d'una perfecció meravellosa; l'empremta inesborrable de les civilitzacions grega i romana i les vacil·lants temptatives de les arts paleocristiana, bizantina i visigòtica per a la creació d'una nova iconografia.

Tot seguit podeu admirar les bel·leses dels monuments d'art musulmà, bastits en el clos hispànic, especialment en les seves mo-

Instal·lació provisional del Repertori Iconogràfic d'Espanya al vestíbul de la Biblioteca dels Museus

dalitats mossaràbiga i mudèixar; l'excelsitud del moment català en el pelegrinatge de l'art romànic vers l'Occident, palesat pels frontals i les pintures murals i la sobrietat dels nostres monuments gòtics, on tal vegada les característiques de l'esperit racial es revelen més fidelment que enlloc, enriquida, però, pels admirables retaules quatrecentistes que el Museu va a poc a poc tresorejant.

Progressivament s'ennobleix més el Repertori i sorgeixen les noves valors d'humanitat que aportà el Renaixement a les arts; els preciosismes del plateresc; els trets inconfusibles de les obres de pintura i escultura pertanyents a les escoles nacionals i les opulències del barroc, discretament resoltes en incomptables monuments.

Com a preludi de l'art contemporani, contempleu encara l'elegància acadèmica de l'estil neoclàssic; les obres en què cristal·litza la puixança irreprimible que caracteritzà tot el període romàntic i, finalment, la repercussió que tingueren ací les audacioses innovacions, no desproveïdes d'innegables encerts, que, per tal de fressar noves vies artístiques, es produïren a les darrerries del vuit-cents, precursors de les inquietuds de l'hora actual.

Ultra l'aplega de proves referents a l'Espanya monumental, es destaquen per llur importància en aquest conjunt gràfic lleugerament esbossat, la de materials procedents d'excavacions, que fan de la secció de prehistòria una de les de més útil consulta i la que correspon a objectes d'art sumptuari, singularment de l'època medieval, existents en vells palaus, en esglésies, catedrals i monestirs o que es guarden en museus i col·leccions particulars.

Quan ostenten una valor d'art, també hi estan representats el paisatge, els bells indrets urbans, la indumentària i materials varis de folklore espanyol.

* * *

Conscient la nostra entitat de la responsabilitat que contreu en acceptar la delicada tasca de continuar aquesta obra, per tal de crear al seu entorn un nou servei, posarà en la seva actuació la màxima cura i sobretot un inlassable esforç de continuïtat.

D'ara endavant, qualsevulla que sigui l'organització definitiva que se l'hi doni, la minoria selecta que freqüenta els museus per a treballar-hi, trobarà en el nostre un utilatge complementari, absolutament inassolible en cap altre lloc.

Altament, avui que l'art espanyol tan

estudiat és arreu i s'expandeix a països llunyans, ço que dóna lloc a un important moviment bibliogràfic a base d'acurades il·lustracions, cap augurar que esdevindrà la nostra Biblioteca, gràcies al Repertori, un auxiliar insubstituïble, amb el qual necessàriament s'haurà de comptar, per als investigadors i tractadistes; d'ací i de fora, que desitgin documentar degudament llurs publicacions sobre art i arqueologia espanyola.

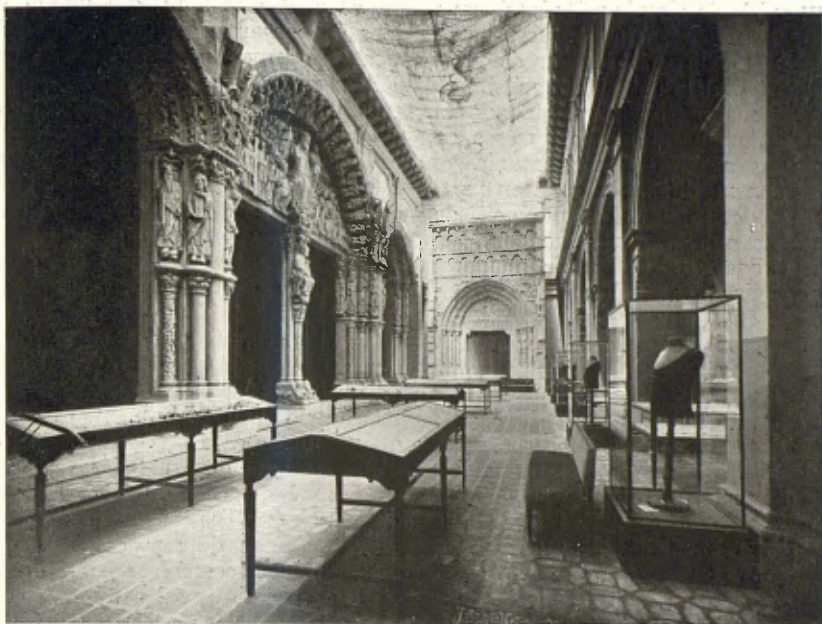
Es tament curiós de constatar el fet que la Catalunya actual, vibrant de fervor nacionalista, ha vingut a robustir els vincles seculars que la uneixen a la resta de les terres d'Espanya, donant acolliment en dues de les seves grans biblioteques, la de Catalunya i la dels Museus, respectivament, a la col·lecció cervantina Bonsoms, composta principalment d'edicions del Quixot, l'obra de valor més profundament racial existent en el camp de les lletres castellanes, i al Repertori iconogràfic d'art espanyol, culminació d'una feixuga tasca, no intentada tan sols pels pobles germans, més fortament atrets que nosaltres pel corrent central de la història hispànica.

Bo és d'afegir, envaint potser terreny aliè, que la Junta de Museus té, a més, el ferm propòsit, un cop regularitzada la marxa d'aquest servei, d'implantar dues reformes connexes, de transcendental importància per a l'esdevenidor de la Biblioteca. L'una, es accentuar cada dia més el seu caràcter monogràfic, fins a nodrir exclusivament el seu fons amb obres d'art i arqueologia espanyola. L'altra, és la creació d'un centre d'informació bibliogràfica, on es reunirà tota guisa de referències d'obres antigues i modernes, nacionals i estrangeres, sobre art espanyol, particularment les de monografies soltes o aparegudes en revistes d'art i publicacions d'entitats, veritable tresor inexplorat actualment, per la mancança d'un recull com el que hom projecta.

ESTEVE CLADELLAS
Bibliotecari

UN ARXIU DE MATERIALS PER A L'ESTUDI DE LA HISTÒRIA DE L'ART ESPANYOL A BARCELONA

L'ingrés a la Biblioteca dels Museus, de les 80.000 paperetes del Repertori Iconogràfic d'Espanya, procedent de la passada Exposició de Montjuïc, constitueix per ell sol un arxiu de materials per a l'estudi de

Una de les sales del Palau Nacional de Montjuïc, amb les reproduccions propietat de la ciutat que hi resten

la història de l'art d'Espanya, únic del país. Del que és aquest repertori i de com fou portat a terme i de les finalitats que el determinaren, ja n'ha informat, en aquestes mateixes columnes, el company Bibliotecari senyor Esteve Cladellas, qui el té al seu càrrec. Anem nosaltres ací a donar una idea dels plans que la Direcció del Museu va proposar a la Junta de Museus en l'anterior etapa, per a constituir a Barcelona, a base d'aquest repertori i de les reproduccions d'art espanyol que hi ha a Montjuïc i al Museu de la Ciutadella, un centre de treball on es trobin reunides les eines necessàries per a estudiar l'art d'Espanya.

Evidentment, avui un dels aspectes de major interès de l'estudi de la història de l'art d'Europa és l'art d'Espanya. Ho és, per ésser el menys estudiat i conegut de totes les grans cultures europees i també per raó que hi ha en l'art d'Espanya la clau d'alguns problemes que interessen en general tot l'art d'Europa, i l'extensió en ell d'altres cultures, com, per exemple, la musulmana i la flamenca, que troben capítols gairebé inèdits de la seva història artística, a estudiar, o almenys, a completar ací.

Aquesta condició de cosa inèdita que té

en conjunt l'art d'Espanya als ulls del món estudiós de la història artística, és deguda a la migradesa de la nostra vida científica, que ha mantingut fins als nostres dies en una misèria vergonyosa, els organismes investigadors de la història de l'art del país, i que no ha sabut crear aquells fogars de concentració de materials artístics que són els museus, on l'evolució de la història de l'art s'explica. Fora de la galeria de pintures del Prado, exorbitant, meravellosa i única, formada per les generacions reials, i on és molt difícil, malgrat l'abundor i importància dels materials, tenir una visió metòdica de la història de la pintura hispàica, els altres Museus, casualment nascuts els uns, esforçadament creats els altres, administrats amb pobresa tots, i tots amb intermitències en el criteri científic directriu, presenten una escampadissa lamentable d'objectes dispersos al llarg de les províncies espanyoles, absolutament insuficient per a formar-se, ni amb la visió i examen de tots ells, una idea de la història de l'art espanyol.

Succeeix això precisament en un dels països d'Europa on s'ha conservat una major riquesa artística. L'exhibició d'art espanyol de Montjuïc, l'any 1929, mancada, des de

la Sala XIII enllà, de rigorós mètode, donava una idea de la importància d'aquest patrimoni, i també de la dispersió infinita d'aquest patrimoni, l'estudi del qual, si l'haguéssim de fer partint de la situació topogràfica normal dels objectes, demanaria mesos i mesos de viatge, en llocs apartats i de comunicació defectuosa quan no difícil, la qual, en part, és la que ha determinat la ignorància de molts d'aquests objectes, mantenint inèdits monuments cabdals de la història artística, la sola presència dels quals pot modificar orientacions, i en alguns casos i tot conclusions establertes i acceptades generalment per tothom.

Doncs tenir 80,000 paperetes fotogràfiques a la mà, degudament classificades i seriades, indicades en llur dors les situacions i les procedències; i tenir encara aquest Repertori a la disposició del públic estudiós, en un lloc adequat i còmode per al treball, es treure el vel de la ineditat de tot el tresor artístic d'Espanya i convertir-lo en aplec de materials aptes a l'estudi de la història artística. Aquesta obra del Repertori, així, és com una revelació als ulls del món científic i com una resurrecció de cara als profits de la ciència, de tot aquest conjunt, fins ara en gran part almenys, mort per ella.

Evidentment avui, qui vulgui tenir una idea de conjunt del que és la riquesa artística d'Espanya, la tindrà amb la visió del Repertori. Qui vulgui orientar els seus estudis vers una especialitat determinada de la història artística, per tot el que de la referida especialitat toca a Espanya, podrà, a base del Repertori, formular el pla de les coses a veure i a estudiar. Eina d'una valor inestimable, voldriem completar-la augmentant-ne el profit, fent que ella constituís el centre d'un arxiu de materials per a l'estudi de la història de l'art d'Espanya, on aquest estudiós del país o de fora, trobés tot el que cal per a treballar, fins a reduir la seva obligació de desplaçament exigit — per l'examen directe dels monuments i els objectes — al mínim, que les concrecions resultants d'aquesta eina li permetrien.

Perquè de fet tenim encara, com a deixa de la passada Exposició i a més del Repertori, una sèrie de reproduccions monumentals, difícils i costoses de fer, que cal unir al Repertori i que cal completar com i amb el Repertori. La sèrie de les grans portades romàniques que hi havia reproduïdes en el Palau Nacional de Montjuïc i que encara hi són, sota les goteres d'aquell edifici que comença a sentir els efectes del no ésser ha-

Una de les sales del Palau Nacional de Montjuïc, amb les reproduccions del període pre-romànic que hi resten

bitat; la sèrie de precioses maquetes dels monuments musaràbigs i asturians; els fragments arquitectònics d'aquest mateix període; les sèries de capitells i relleus romànics així mateix allí existents, com les altres reproduccions del període gòtic i del de la Renaixença, són base d'una sèrie de materials, que complementen el Repertori fotogràfic amb els emmotllats que són elements que permeten l'estudi a fons de moltes obres.

Afegiu a això, completant-la, la col·lecció de plans unida al Repertori i segreguem de la Biblioteca d'Art i Arqueologia dels Museus, tota la Bibliografia de l'Art espanyol que hi ha a ella, i completem-la amb la reunió de tot el petit material bibliogràfic, de fullets i articles de revista i de diari; articles de revista i de diari, que, en un país on el publicar llibres d'art és tan difícil, constitueixen gairebé el gros fons de la Bibliografia Artística d'Espanya.

Doncs, heus ací els elements constitutius de l'Arxiu de Materials per a l'Estudi de la Història de l'Art Espanyol que projectem i les bases més costoses del qual ja són fundades. En aquesta institució reunirem:

A) Repertori fotogràfic de l'Art espanyol.

B) Reproduccions escultòriques de totes les obres típiques de l'Art d'Espanya, formant sèries detallades per èpoques i regions.

C) Maquetes i plans de tots els edificis típics i plans topogràfics amb la disposició d'aquests en les regions històriques i culturals.

D) Bibliografia de l'Art espanyol: el llibre, el fullet, l'article de revista i l'article del diari.

* * *

L'estudiós de l'art espanyol, d'ací o de l'estranger, tindria a mà totes les eines. D'acord la nostra institució amb el Centro de Estudios Históricos de Madrid, on s'han aplegat gran quantitat de referències documentals de la història artística d'Espanya, podríem suplir la manca de grans concentracions de materials artístics (que els Museus espanyols havien de fer i no han fet), per les seves imatges, les seves reproduccions, les seves dades bibliogràfiques i documentals.

El viatge costós i difícil per les terres eixutes de la Península, que sols l'estudiós dotat de molts cabals o d'heroisme pot fer, podria limitar-se a les coses més indispensables. Barcelona, per la sola virtut de posseir aquestes eines de treball, esdevindria un centre internacional d'estudis de la història de l'art espanyol, i la Biblioteca anexa a l'Arxiu,

un consultori bibliogràfic, el qual podria informar els estudiosos d'arreu del món, dels llibres que els calen per treballar determinada matèria.

I aquesta institució, que donaria a la nostra estimada Barcelona una categoria de centre internacional dels estudis d'història de l'art hispà, podria ja començar a muntar-la amb poquíssima despesa. Cal sols un edifici, dels que resten a Montjuïc, en el qual concentrar i instal·lar ordenadament el que tenim. Cal un modest obrador de reproduccions, del qual en tenim ja la base establerta en el Museu de la Ciutadella, que tingui un parell d'operaris treballant tot l'any. Cal sobretot un home afectuós, apassionat i entès, que faci d'aquesta obra l'obra de la seva vida, i cal després que passin uns quants anys de labor constant i seriosa, que vagi augmentant d'una manera metòdica les sèries inicials.

* * *

Com a complement perfecte de la institució projectada, entenem que caldria organitzar periòdicament i de cara als estudiosos de l'art espanyol de tot el món, les exposicions monogràfiques de l'art hispà. Cal fer amb mètode i per etapes el que es va fer a Montjuïc l'any 1929. Cal que tot el món sapiga que a Barcelona, cada dos anys, hi ha una exposició monogràfica important d'art antic d'Espanya.

Voliem iniciar aquesta sèrie enguany i proposarem l'exposició de l'obra de «El Greco». Tenim ja assegurada la concurrència de més de trenta set obres cabdals del mestre, precedents d'Amèrica i d'Europa. Venien els quatre Grecos, gairebé desconeguts, del rei de Rumania; la figura del gran pintor de Toledo que avui interessa a tot el món, hauria pogut ésser ben coneguda i estudiada. Un catàleg que havien de redactar els tres especialistes més assenyalats d'Espanya, la venda de fotografies, els ingressos d'entrada, deixaven un benefici a l'organització, que es podia destinar a les despeses de l'Arxiu. L'agitació política que s'iniciava a primers d'any aconsellà suprimir l'Exposició de «El Greco», que havia d'ésser la primera d'una sèrie que l'Arxiu hauria d'organitzar.

Pensem que, damunt aquest fons de matèries d'estudi, cada dos anys es mostressin al món en sèrie monogràfica, les obres autèntiques d'una especialitat de l'art d'Espanya. Pensem en el que seria una exposició de conjunt de les tapisseries gòtiques que el

nostre país conserva; pensem en una exposició de les escoles de primitius de la Península, comparades; amb la d'art musulmà hispà i amb tantes d'altres que completarien d'una manera brillant i econòmicament beneficiosa per molts conceptes, l'obra de la institució que proposem, i que amb un esforç econòmic ben reduït, tenint en compte les recaptacions que les exposicions reporten, es podria fer i començar des d'ara, sense grans càrregues en el pressupost públic.

JOAQUIM FOLCH I TORRES
Director dels Museus-Secretari de la Junta

NOTÍCIES

UNA CONFERÈNCIA SOBRE ELS MUSEUS

El dia 6 de juny el Director dels nostres Museus i Secretari de la Junta, senyor Joaquim Folch i Torres, va donar, al Círcol Artístic, una conferència sobre el tema «Estat actual de l'obra dels Museus d'Art i Arqueologia de Barcelona».

En aquests moments en què s'està preparant la nova organització de les activitats culturals de Catalunya, que s'hauran d'enquadrar en el règim polític que s'instauri, la dissertació del senyor Folch adquiria un especial interès d'oportunitat.

Per altra part, els Museus d'art de Barcelona han acabat ja la primera etapa de llur missió, que era la d'aturar, dintre el que fos possible, l'alienació o emigració de les obres d'art antic català i recollir-les per formar les col·leccions completes del nostre patrimoni artístic, i és arribada l'hora de pensar seriosament en l'ordenació, la divisió i la instal·lació de tots els materials acumulats, per tal d'assegurar llur conservació i d'exposar-los al públic en les degudes condicions de dignitat i de rendiment cultural.

Per això el conferenciant va explicar, primerament, els antecedents de la formació dels Museus d'art de Barcelona, després la constitució de la Junta de Museus i, per últim, l'obra que aquesta ha realitzat fins al moment actual, per a indicar a continuació el que ara s'hauria de fer.

Heus ací els punts fonamentals de la seva dissertació.

Com a conseqüència natural de com s'han hagut de fer les coses en aqueix període, avui els Museus estan una mica massa barrejats, i per això cap d'ells té l'amplitud que neces-

sita ni es pot considerar tan complet com és de desitjar.

Caldria que els materials purament arqueològics, instal·lats avui al Museu de la Ciutadella, sota el mateix sostre on s'aixopluguen una col·lecció incompleta de reproduccions d'obres clàssiques, i una altra de records històrics de Barcelona, i una altra de materials d'història de l'art català, passessin a l'Institut d'Estudis Catalans, que té al seu càrrec les excavacions, i formessin un Museu especial, que es podria instal·lar a l'edifici de l'Hospital, que ara ha passat a ésser estatge d'aquesta docta entitat.

Cal que les col·leccions de pintura romànica i d'escultura i pintura medievals que es conserven al Museu de la Ciutadella tinguin definitivament una instal·lació prou àmplia perquè no es mixtifiquin amb el veïnatge d'obres d'altre gènere i perquè cada peça pugui presentar-se en la deguda dignitat.

El Museu d'Art Contemporani, que ara està instal·lat en pèssimes condicions al Palau de Belles Arts, on se celebren, a més, actes públics de tota mena, s'ha de nodrir constantment amb l'aportació de les noves generacions, pel que caldria reprendre les passades exposicions d'art contemporani, i, per altra part, ha de disposar de seguida d'un bon edifici que no tingui goteres, en el qual hi hagi llum i que doni més garanties a la conservació i bona exhibició de les obres que s'hi custodien.

Les peces de caràcter històric que avui estan instal·lades en un dels patis de l'edifici del Parc i que no formen, ni molt menys, una col·lecció completa, s'haurien d'ajuntar als materials reunits al Pavelló de Barcelona de Montjuïc, constituint, sota la cura asseynada de l'Arxiu Històric de la Ciutat, un Museu que podria testimoniar tot el passat de la vida barcelonina.

Els nombrosos objectes amagatzemats en dues sales del Palau de Belles Arts, i que són la base d'un Museu del Teatre, s'haurien de sumar als no menys nombrosos que posseeix la Institució del Teatre de la Generalitat i instal·lar-se en el casal que aquest acaba d'obtenir per tal d'ésser obert al públic i d'estar en connexió amb els treballs i els ensenyaments relatius a l'art dramàtic d'aquesta institució.

Amb les reproduccions d'obres clàssiques que hi ha al Museu de la Ciutadella es podria començar un gran museu pedagògic d'història de l'art universal, mitjançant l'execució de reproduccions d'obres i monuments del nostre país que podrien canviar-se amb les que es

fan en altres Museus, amb les quals es podria fàcilment completar la sèrie.

Partint de les valuoses reproduccions que existeixen al Palau Nacional de Montjuïc, procedents de l'Exposició, i de les fotografies del Repertori Artístic d'Espanya, també de l'Exposició, es podria fer un Arxiu de materials per a l'estudi de la història de l'art espanyol. Podria estar instal·lat a la planta baixa del dit Palau, i seria un servei d'extraordinària importància per aquesta mena d'estudis, ja que ara no es poden fer de cap més manera que viatjant dificultosament i desorientadament per tota la península.

I per últim, caldria separar el magnífic Poble Espanyol de Montjuïc de les utilitzacions perilloses o poc escaients a què sens dubte serà destinat moltes vegades per l'Ajuntament, i convertir-lo en un museu vivent d'art popular o etnogràfic espanyol, amb ço que es rendiria un bon servei a aquesta interessantíssima ciència i es conservaria la dignitat del caràcter d'aquella admirable construcció.

CONSTITUCIÓ DE LA NOVA JUNTA DE MUSEUS

Amb el canvi de règim operat el dia 14 d'abril, varen quedar suprimits l'Ajuntament i la Diputació de Barcelona que tenien llurs representants reglamentaris dintre la Junta de Museus, i, per tant, va quedar aquesta incompleta i en situació d'interinitat.

No obstant, mentre la Junta va trobar-se en aquesta situació, es va creure en el deure d'expressar el condol de tots els seus membres per la mort de l'insigne arqueòleg, el Director del Museu Diocesà de Vic, mossèn Josep Gudiol, i es trameteren sengles telegrams a la família de l'il·lustre finat i al senyor Bisbe d'aquella diòcesi.

Així mateix, es va creure en el deure de fer una visita de compliment i adhesió a l'honorable President de la Generalitat, Francesc Macià, la qual va tenir lloc el dia 25 d'abril, amb assistència de tots els membres tècnics de la Junta, presidits pel senyor Llimona.

Acabat aquest període d'interinitat va arribar el moment de constituir la nova Junta de Museus.

La Generalitat va designar els seus representants en la sessió del dia 2 de juny, i l'Ajuntament va anomenar els seus, a excep-

ció dels dos veïns, — que encara està pendent d'acord —, en la del dia següent.

En aquells mateixos dies va ésser substituït el senyor Manuel Vega i March en la direcció de l'Escola de Belles Arts pel senyor Feliu Mestres, i, per tant, va realitzar-se reglamentàriament la mateixa substitució de persones en la Junta de Museus.

En mèrits de tot el que resta exposat, la Junta va quedar constituïda el dia 16 de juny, de la següent forma:

Presidents honoraris : Francesc Macià, President del Govern de la Generalitat, i Jaume Aiguader, Alcalde de Barcelona. President efectiu : Josep Llimona i Bruguera. Vice-presidents : Ventura Gassol, Conseller d'Instrucció pública de la Generalitat, i Joan Casanoves, President de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament. Tresorer : Ernest Ventós. Comptador : Josep M.ª Serraclara. Vocals: Casimir Giral, Joaquim Xirau, Joaquim Pellicena, Pere Corominas, Pere Comes, Jaume Bofill i Matas, Alexandre Soler i March, Maria Teresa Amatller, Comte de Güell, Feliu Mestres, Antoni Rubió i Lluch, Lluís Masriera i Pere Casas Abarca. Vocal honorari : Carles Perozzini. Director dels Museus, Secretari de la Junta : Joaquim Folch i Torres.

Està sospesa la designació dels dos vocals veïns que corresponen a l'Ajuntament i la de la persona que ha de designar la Generalitat per a ocupar la vacant produïda per la mort de Santiago Rusiñol.

A més a més, a l'hora en què escrivim aquestes ratlles, es procedeix a una modificació del cartipàs municipal, la qual podria donar lloc a una modificació de la Junta.

En la sessió de constitució, que presidiren els Presidents d'Honor senyors Macià i Aiguader, la Junta, després de retre homenatge a la memòria de Rusiñol, l'insigne artista que havia format part de la pròpia Junta en el període anterior, i que havia estat designat per a continuar-hi en el període actual, va realitzar una detinguda visita al Museu de la Ciutadella, on examinà les instal·lacions i estudià tot el que caldria fer per a ampliar i dignificar els Museus que la Junta té al seu càrrec.

EL CAU FERRAT

Tenim la satisfacció de constatar la deixa d'aquest notable Museu, fundat per Santiago Rusiñol, a la vila de Sitges. L'Ajuntament d'aquesta localitat se n'ha fet càrrec, i després d'organitzar el seu funcionament d'acord

amb les disposicions que hagi deixat el donador, el Cau Ferrat, de col·lecció particular que era, quedarà convertit en Museu públic.

Santiago Rusiñol, que tants mèrits tenia guanyats com a artista i literat insigne, ve a afegir amb aquest noble gest, realment patriòtic, un nou motiu de glòria a la seva memòria.

UNA CONFERÈNCIA AL MUSEU DE LA CIUTADELLA

El dia 8 de juny va tenir lloc, al nostre Museu de la Ciutadella, una de les conferències que amb tant d'èxit organitza l'entitat Conferència Club.

Va anar a càrrec del nostre Director Joaquim Folch i Torres, i va versar sobre les pintures romàniques que hi ha al Museu. El conferenciant va donar molta part de les seves explicacions davant mateix de les obres.

Amb aquest motiu, el Museu es va veure honorat amb una concurrència distingidíssima. A part de la importància de l'acte per si mateix, estem segurs que amb ell s'haurà prestat una apreciable contribució a expandir entre els barcelonins l'amor als nostres Museus, la vàlua dels quals no és coneguda en l'extensió que es mereix.

CONSELL DE CULTURA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

El Consell de la Generalitat de Catalunya, per acord del 9 de juny, va crear un Consell de Cultura, al qual s'han conferit les següents funcions cabdals: a) Informar tota mena de qüestions relatives a l'ensenyament i a les activitats culturals de la Generalitat; b) Proposar, per iniciativa pròpia, totes les mesures que consideri necessàries de millorament de la cultura en totes les seves formes i graus; c) Exercir l'alt patronatge de totes les institucions culturals de la Generalitat, i estimular totes les activitats que en ordre a la cultura es manifestin en el territori català; d) Controlar el funcionament de les institucions de cultura sostingudes o subvencionades per la Generalitat.

El Consell ha quedat constituït de la forma següent:

Presidents nats: El President de la Generalitat de Catalunya i el Conseller d'Instrucció pública.

President efectiu: J. Serra Hunter.

Vice-president: Pompeu Fabra.

Ponència d'Ensenyament superior: Josep Xirau, Antoni Trias, Lluís Nicolau d'Olwer, Joaquim Xirau i J. Serra Hunter.

Ponència d'Ensenyament secundari: Josep Estalella, Joaquim Balcells, Joaquim Xirau, Jesús Bellido y Pompeu Fabra.

Ponència d'Ensenyament tècnic: Rafael Campalans, Carles Pi i Sunyer, Manuel Ainaud, Joan Puig i Ferreter i Pompeu Fabra.

Ponència d'Arxius, Biblioteques i Belles Arts: Agustí Duran i Santpere, Josep Xirau, Francesc Martorell, Pau Font de Rubinat, Joan Puig i Ferreter i Joaquim Folch i Torres.

Ponència d'Ensenyament primari: Manuel Ainaud, Cassià Costal, Miquel Santaló, Anna Rúbies i Joan Declòs.

Secretari: Alexandre Galí.

CONCURS

La Junta de Museus, en la seva reunió del dia 6 de juliol, en tractar de resoldre sobre la publicació del catàleg monumental de la pintura romànica del Museu de la Ciutadella, ja redactat; del catàleg de la pintura gòtica, en curs de redacció; d'altres guies manuals del Museu, que s'estan preparant, i de les postals, làmines en tricolor, etc., de les seves col·leccions, així com de l'organització definitiva de l'edició del BUTLLETÍ DELS MUSEUS D'ART que ha començat a publicar, va examinar les ofertes presentades per algunes cases editorials de Barcelona, que ofereixen garanties de perfecció artística de les edicions indicades, així com avantatges i economies que representarien un lucre a favor dels Museus, a canvi de concedir-los l'exclusiva de les dites publicacions, i va acordar:

1.ª Invitar les cases editorials de Barcelona, que puguin donar proves de la qualitat de llur producció, a presentar ofertes, en el mateix sentit que les indicades, per tot el dia 15 d'agost vinent.

2.ª Que aquestes ofertes no es concretin a les condicions especials de cada una de les edicions esmentades, sinó que tinguin caràcter general, per tal de poder-se aplicar a cada cas determinat; i

3.ª Que a la Secretaria-Direcció dels Museus (Pavelló de la Junta, Plaça d'Armes del Parc de la Ciutadella) es facilitin les informacions relatives al caràcter, extensió, etc., de les edicions proposades, tots els dies feiners, de nou a deu del matí.

FILLA DE R. VIRGILI

MUNTATGE D'EXPOSICIONS, TRANSPORT
I SEGUR D'OBRES

EMBALATGE D'OBJECTES D'ART I MOBLES
DE LUXE

Casa fundada l'any 1880

Tallers, n.º 66 - Telèfon 15276 - BARCELONA

BADAL I CAMATS

FOTOGRAVAT
BARCELONA

DIBUIXOS - RETOCS A L'AERÒ-
GRAF - PROJECTES DE PRO-
PAGANDA, etc.

CLIXÉS TIPOGRÀFICS
EN NEGRE I COLOR

Carrer de París, n.º 201

TELÈFON 74071

Cristalleria Catalana, S. A.

VIDRIERES ARTÍSTIQUES
I DE TOTES CLASSES

Cristalls - Miralls - Gravats
Marcs - Motllures, etc.

Gran Premi Exposició In-
ternacional Barcelona, 1929

Central: Ronda Sant Antoni, 56

TELÈFON 22035

ENRIC TARRAGÓ NOGUÉ

F U S T E R

Especialitzat en treballs

PER A

Museus i Exposicions

EMBALATGE i TRANSPORT
DE TOTA MENA D'OBJECTES
D'ART

Consell de Cent, 283

Telèfon 14345

BARCELONA

LA PINACOTECA

MARCS I GRAVATS

DE

GASPAR ESMATJES

Actualment importantíssima Exposició
dels millors paisatgistes catalans

Passeig de Gràcia, 34 - Tel. 13704

BARCELONA

JOAN BUSQUETS

Mestre ebenista i tapisser
decorador

MOBLES I OBJECTES D'ART
I DE FANTASIA

Estudi, Tallers i Exposició:

Passeig de Gràcia, 36

Telèfon 16825

GALERIES VALENCIANO

ANTIGUITATS

Plaça de Macià, 10

(Abans P. Reial)

BARCELONA